

YEREL DEMOKRASİNİN BİR ARACI OLARAK KENT KONSEYLERİ:

“ETİMESGUT BELEDİYESİ ÖRNEĞİ”

Çiğdem ERDEM

Doç. Dr. Gazi Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara

Özet:

Yerel yönetimler sınırları belirli bir coğrafi alanda yaşayan insanların günlük ihtiyaçlarını karşılayan ve yaşamlarını devam ettirebilmeleri için gerekli olan kamusal hizmetleri sunan yerel yönetsel birimlerdir. Bu yönetsel birimler, yönetime katılım, hizmetlerde etkinlik, demokratik uygulamalar, özgürlük gibi demokrasinin pek çok değerleriyle birlikte anılmakta ve “yerel demokrasi”ler olarak adlandırılmaktadır. Yerel düzeyde demokrasinin gerçekleştirilebilmesi için yerel halkın yönetimin hem karar alma sürecine hem de kararların uygulanmasına yönelik denetimine etkin bir biçimde katılımının sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda günümüzde siyasal olgunluğun gelişmesi ve demokratik anlayışın benimsenmesine büyük katkı sağlayan yerel yönetimler, kent konseyleri aracılığıyla halkın karar süreçlerine doğrudan katılımına dolayısıyla yerel demokrasiye imkân tanıyan önemli kuruluşlardır. Kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan bir “ortaklık modeli” olarak tanımlanan kent konseyleri katılımcılık, demokrasi, yönetim özellikleriyle yerel demokrasiyi güçlendirme aracı özelliği göstermektedir. Bu bağlamda çalışmada geniş bir halk kitlesinin katılımı ile seçilmiş yerel karar organlarının çalışmalarına destek sağlayan ve etkin bir çalışma ortamı oluşturan kent konseylerinin çalışmaları ve işlerliği Etimesgut Belediyesi örneği özelinde incelenecektir. Bu çerçevede çalışmada yerel demokrasi ve kent konseyine dair teorik temeller ifade edildikten sonra Etimesgut Belediyesi Kent Konseyi çalışmaları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Demokrasi, Yerel Yönetimler, Yerel Demokrasi, Kent Konseyleri, Etimesgut.*

CITY COUNCILS AS A MEANS OF LOCAL DEMOCRACY: "SAMPLE OF ETİMESGUT MUNICIPALITY"

Abstract

Local authorities are local administrative units that deliver the public services needed to meet the daily necessities of people living in a specific geographical area and provide public services that are necessary for their lives. These administrative units are often referred to as "local democracies" with many values of democracy such as codetermination, efficiency in services, democratic implications, and freedom. With the aim of eventuating democracy at the local level, it is necessary to ensure effective participation of local community in both the decision-making process and in the supervision of the implementation of decisions. In this context, today, local administrations are important institutions that contribute greatly to the adoption of democratic understanding and the development of political maturity, through the city councils, allowing the people to participate directly in the decision-making process and thus local democracy. City councils, defined as a "partnership model" that carries cities to a sustainable future, demonstrate the ability to strengthen local democracy through participation, democracy, and governance. In light of this, the work and operability of the city councils, which provide support for the work of selected local decision-making bodies with the participation of a large public and create an effective working environment, will be examined in the context of the Municipality of Etimesgut. In this framework, the work of the City Council of the Municipality of Etimesgut will be assessed having been expressed the theoretical basis on the local democracy and city council and its functions.

Keywords: *Democracy, Local Administrations, Local Democracy, City Councils, Etimesgut*

Giriş

Yerel yönetimler, kamusal hizmetler sunan yerel yönetsel birimlerdir. Bu yönetsel birimler, özellikle küreselleşmenin de etkileriyle yönetime katılım, hizmetlerde etkinlik, demokratik uygulamalar, özgürlük gibi demokrasinin pek çok değerleriyle birlikte anılmakta ve “yerel demokrasi”ler olarak adlandırılmaktadır. Yerel düzeyde demokrasinin gerçekleştirilebilmesi, ulusal düzeyde demokratikleşmenin uğraklarından birisidir. Ancak bu uğrağın etkin olabilmesi için, yerel halkın yönetimin hem karar alma sürecine hem de kararların uygulanmasına yönelik denetimine etkin bir biçimde katılımının sağlanması gerekmektedir.

Kent Konseyleri, günümüzde siyasal uzlaşmaya dayanan siyasal olgunluğun gelişmesi ve demokratik anlayışın benimsenmesine katkı sağlayan bir mekanizma olarak değerlendirilebilir. Çünkü kent konseyleri halkın karar süreçlerine doğrudan katılımına dolayısıyla yerel demokrasiye imkân tanıyan önemli kuruluşlardır. Kentleri sürdürülebilir geleceğe taşıyan bir “ortaklık modeli” olarak tanımlanan kent konseyleri katılımcılık, demokrasi, yönetim özellikleriyle yerel demokrasiyi güçlendirme aracı özelliği göstermektedir.

Yerel Demokrasinin Bir Aracı Olarak Kent Konseyleri: Etimesgut Belediyesi Örneği” adlı bu çalışmada geniş bir halk kitlesinin katılımı ile seçilmiş yerel karar organlarının çalışmalarına destek sağlayan ve etkin bir çalışma ortamı oluşturan kent konseylerinin çalışmaları ve işlerliği Etimesgut Belediyesi örneği özelinde incelenecektir. Bu çerçevede çalışmada demokrasi, yerel demokrasi ve kent konseyine dair teorik ve tarihsel temeller ifade edildikten sonra Etimesgut Belediyesi Kent Konseyi’nin çalışmaları değerlendirilecektir.

Demokrasi

Demokrasi kavramı, çağımızın efsunlu kelimelerinden birisidir ve kelimenin efsunu aslında iktidar olgusunun efsunundan kaynaklanmaktadır. İktidara kimin sahip olduğu ya da olması gerektiği yönündeki sorular, bu efsununun zaman içerisinde kapsamı genişleyen ve vatandaş anlamında kullanılan “halk” öznesine de bulaşmasını sağlamıştır.

Antik Yunan kökenli bir kavram olan demokrasi, kelimelerin birleşimi itibariyle “demos”un “kratos”u, yani halkın iktidarı anlamına gelmektedir. Burada söz konusu olan demokrasi bireylerin -ki buradaki birey, Antik Yunan da dahi olmak üzere tarih boyunca vatandaş anlamında okunmuştur- kendi yönetimlerinde söz sahibi olmaları anlamını taşımaktadır. Antik Yunan’daki demokrasi “özellikle Atinalılar ve o diğer Yunanlılar tarafından Atina’nın ve Yunanistan’daki diğer şehirlerin yönetimini açıklamak için kullanılıyordu (Dahl, 2010: 20).

Ancak Antik Yunan’daki demosun kratosunun taşıdığı anlamın çağlar boyunca büyük değişiklik gösterdiği de hemen belirtilmelidir. Antik Yunan’da demokrasi, kadınları ve aslında erkeklerin büyük bir kısmını dışlayan, bir azınlık demokrasidir. Siyasal hayata katılmak vatandaşların hakkıdır ve bu vatandaşların polislerin nüfusuna oranı oldukça düşüktür (Göze, 2005: 5). “20 yaşın üstündeki erkeklerin ‘vatandaş’ olarak kabul edilerek, bunların yönetime katılımıyla oluşan kent-devleti demokrasisi, ‘cemaat demokrasisi’dir”(Bayhan,2002:1-2). Burada söz konusu olan demokrasinin bir boyutu kapsadığı kesimin sınırlılığı iken bir diğer boyutu da, demokrasinin uygulanış biçimi, yani doğrudan demokrasi oluşudur.

Günümüzde ise Antik Yunan’daki sınırlı ve doğrudan demokrasisi, yerini daha geniş kesimlere ve temsili demokrasiye bırakmıştır. Demokrasi, en genel anlamıyla; halkın, birbiriyle rekabet içindeki siyasal partiler aracılığıyla ve özgür, adil seçimler yoluyla ulusal ve yerel düzeyde, kendisini yönetecekleri seçtiği bir mekanizma olarak tanımlanabilir(Aktaş, 2015: 87). Sartori’ye göre ise demokrasi “saydam bir sözcüktür, yani, sözcüğün anlamı, dildeki ilk anlamına kolaylıkla bağlanabilmektedir.” Ancak sözcük anlamından hareketle yapılacak tanım, terimin Yunanca’daki anlamının “sözcüğü sözcüğüne çevirisinden başka bir şey değildir. Şu durumda mesele “sözcüğün ne anlama geldiğinden ibaret değildir... o şeyin, nasıl bir şey olduğu ile de ilgilidir. Demokrasinin sözcük anlamı açık, kesin olmakla birlikte, bu, yine de gerçek demokrasinin ne olduğunu anlamamıza yardım etmemektedir.... Demokrasi nedir’i, demokrasi ne olmalıdır’dan ayırmaya olanak yoktur”(Sartori, 1993: 8).

Demokrasiye en ilişkin “en popüler tanım”, onu “tarafsız bir şekilde idare edilen ve oyların dürüstçe sayıldığı düzenli seçimlerle eş tutar”(Schmitter,

Karl, 1999: 5). Seçim mekanizması şüphesiz ki bir demokrasinin sine qua non şartıdır ancak, demokrasi tek başına seçime indirgenemez. Kışlalı; demokrasiyi, “azınlıkta olanların haklarına saygı gösterildiği ve onlara bir gün çoğunluğa dönüşebilme yollarının açık tutulduğu özgürlükçü bir çoğunluk yönetimi” olarak tanımlamaktadır(Kışlalı, 1993: 201). Günümüzdeki anlamıyla demokrasi, temel hak ve özgürlüklere, farklılıkların temsiline ve hukuk devleti ilkesinin kabulüne dayanır.

Antik Yunan’dan günümüze kadar uzanan süreç içerisinde, demokrasi büyük bir değişim geçirmiştir ve söz konusu değişimi, Avrupa’da yaşanan ekonomik, siyasi, kültürel ve toplumsal gelişmelerin neticesinde sağlamıştır. Özellikle Roma barışının sona ermesinin, yani pax-Romana’nın yıkılmasının ardından Avrupa’da ortaya çıkan feodal dönem kendi içinden, yeni toplumsal sınıfların doğuşuna yol açmıştır. Ortaçağın “karanlık” olarak da adlandırılan ilk dönemdeki, belirsizlik ve güvensizlik devri kapanmış ve ileri ortaçağ ile birlikte sistemin oturması neticesinde yeniden güvenlik ortamı tesis edilmiştir. Kent hayatının canlanmasıyla birlikte ortaya çıkan gezgin tüccarlar, zaman içerisinde ticaret burjuvazisine dönüşmüştür. Böylelikle ortaçağın toplumsal sınıfları olan dua edenler, savaşımlar ve çalışanlarının yanına bir de ticaret burjuvazisi eklenmiştir. Avrupa’nın kendi iktidar dengeleri çerçevesinde, Kilise’nin hegemonyası karşısında birleşen krallar ve ticaret burjuvazisi, merkantilist iktisat öğretisi doğrultusunda hareket ederken, ilk mutlak monarşiler de Fransa ve İspanya’da şekillenmeye başlamıştır(Göze,2005: 103).

Rönesans, Reform, Aydınlanma, coğrafi keşifler sarmalında kent yaşamının ve ticaret hayatının güçlenmesine paralel olarak, ticaret burjuvazisi, kral karşısındaki konumlarını güçlendirmiş ve günümüzdeki demokrasinin tohumları bu topraklarda yeşermeye başlamıştır. Padovalı Marisilius, 1324 yılında yazdığı Barış Müdafisi adlı eserinde, dünyada barışın sağlanması için kilise ile kral arasındaki iktidar mücadelesinin sonlandırılıp, Kralların egemen olmasını isterken, Kilisenin, dünyevi iktidar karşısındaki konumunu zayıflatıcı tezlerinin yanı sıra, “halk”ın da iktidarı belirleme bağlamındaki rolünü Antik Yunan ve kısmen Roma’dan sonra ilk kez dile getirmiştir. İktidara kimin sahip olması gerektiği sorusunu cevaplayan Marsilius, karalın yönetme erkini Kilise’den ve ilahi bir

otoriteden değil, halktan aldığını söylemiştir. Marsilius'a göre, yönetici seçimle iş başına gelmelidir(Tannenbaum, Schultz, 2015: 142).

Padovalı'nın ilahi iktidar karşısında dünyevi iktidarı savunan tezleri, ilerleyen dönemde burjuvazinin haklarının krala karşı savunması yönünde ama yine "halk" öznesi çevresinde şekillenecektir. Liberalizmin siyasi boyutunun kurucusu olarak kabul edilen John Locke, doğa durumu kurgusundan hareketle, "sınırlı devlet" ten bahsederken, demokrasiye giden yolda mutlak hükümdarların güçlerinin törpülenmesi yolunda büyük bir adım atarken(Göze, 2005: 158-159), aslında burjuvazinin krallar karşısında, doğal hukuktan kaynaklanan vazgeçilmez haklarının altını çizecektir. Jean Jacques Rousseau, "halk egemenliği" teorisini ortaya koyarken, iktidarın kaynağı olarak yine bir doğa durumu kurgusundan hareketle "hâkim varlığı" yani, genel iradeyi ve halkı işaret edecektir(Rousseau,1997: 21-22). Ama onun demokrasisi, egemenliğin bölünmez ve devredilmezliğinden ötürü, temsil mekanizmasına yer vermeyen Antik Yunan'daki gibi, doğrudan demokrasidir. Çünkü Rousseau, temsil mekanizmasının aristokratik egemenliği ürettiğini düşünmektedir(Ağaoğulları, 2006: 101). Bir başka Fransız düşünür olan ve fikirleriyle Fransız İhtilal'i'nin şekillenmesinde etkili olan Emanuel Sieyes ise, Rousseau'daki halkın egemenliğini, milletin egemenliği düşüncesine çevirerek, günümüzdeki demokrasi anlamında temsili demokrasinin yolunu açacaktır(Sarıca,1987: 98-99).

Ama aslında demokrasiyi destekler yönde teoride ortaya çıkan tüm bu gelişmeler, pratikten bağımsız değildir. Merkantilist politikalar ve coğrafi keşiflerin bir sonucu olan sömürgeciliğin de sayesinde, ekonomik bağımsızlığını kazanmış olan ticaret burjuvazisinin, demokrasi yani iktidarda söz sahibi olma yönündeki istekleri, sanayi devrimi ile başka bir boyut kazanacaktır. İngiltere'de 18. yüzyılda buhar makinesini bulması ile başladığı kabul edilen sanayi devrimi, yönetimde söz sahibi olma isteğinin daha geniş kitlelere yayılmasına da vesile olacaktır. Sanayi devrimi ile feodal üretim biçiminin yerini kapitalist üretim biçimine bırakması sonucunda, toplumsal sınıflarda bir değişiklik gözlemlenecek ve kapitalist üretim biçiminin iki temel sınıfı olan sanayi burjuvazi ve işçi sınıfı arasındaki mücadele, iktidarda söz sahibi olma talebinin bu sefer işçi sınıfından yükselmesine yol açacaktır.

Sanayi devriminin yol açtığı toplumsal hareketlilik neticesinde köylerden kentlere gelen eski serfler, yeni işçiler, daha iyi yaşam koşulları ve çalışma koşulları isteğiyle zaman içinde örgütlenecek ve sistemi tıkanma noktasına getirecek grevler, makine kırma, iş bırakma eylemlerinde bulunacaklardır. Bu bağlamda İngiltere’de 1832 yılında çıkartılan Reform Kanunu, sadece erkekleri kapsamakla birlikte, seçmen sayısının artarak, genel oy hakkının kabulü yönünde önemli bir başlangıcı temsil edecektir. İngiltere’de Sarayın yetkilerinin kısılması ve parlamentonun güçlendirilmesi yönünde hareket eden Whigler’in bu girişimi ile “oy hakkının küçük mülk sahiplerini de kapsayacak şekilde mülk sahiplerinin bütününe genelleştirilmesiyle” sonuçlandı(Güngör, Uğurlu, 1997;10). İngiltere’de 1830’ların sonuna doğru yükselen chartist hareket ise, “oy hakkını, geliri muayyen bir miktara ulaşan toprak sahiplerine ve ödediği kira aynı miktarı bulan kiracılara” tanıyan Reform Kanunu ile gelişen burjuvazinin kavuştuğu hakların, işçi sınıfına da tanınmasının önünü açtı. 1836 yılında, İngiltere’de yetişkinlerin ancak %14’ü oy hakkına Chartistler, aristokrasi ve burjuvazinin egemen olduğu parlamentoda, bütün işçiler için oy hakkı talep ettiler. Genel oy hakkı, gizli oyla seçim, parlamentonun her yıl toplanması, parlamento üyelerine maaş ödenmesi, parlamentoya seçilebilmek için mülkiyet şartının kaldırılması ve seçim bölgeleri arasında eşitlik, Chartistlerin talepleri arasında yer alıyordu(Kozak, 2012; 71).

Yaşanan tüm bu mücadelelerle, İngiliz, Fransız ve Amerikan devrimleri sonucunda, halkın siyasal katılımı ve anayasal yönetim düşüncesinin yaygınlık kazanması ile mutlak monarşiler, meşruti monarşilere ve demokratik yönetimlere doğru evrilmeye başlamıştır. 20. yüzyılın sonu itibarıyla, sosyalist bloğun yıkılması da demokrasinin günümüzde dünya ölçeğinde yaygınlaşmasında etkili olmuştur.

20. yüzyıldan itibaren demokrasi, liberal demokrasinin temel kavramları çerçevesinde şekillenmeye başlamıştır. Sartori’nin ifadesiyle, “demokratik devlet (eğer doğru kanıtlara bakacak olursak) liberal-anayasal devlettir”(Sartori, 1993: 419). Ancak Fareed Zakaria’ya göre ise, “çok defa... seçilmiş rejimler rutin biçimde iktidarları üzerindeki anayasal sınırlamaları görmezden geliyorlar ve vatandaşlarını temel hak ve hürriyetlerinden mahrum ediyorlar” Günümüzdeki demokrasilerin pek çoğunu “illiberal demokrasi” ifadesiyle tanımlayan Zakaria “halkı temsil etme iddiasındaki

seçilmiş hükümetler(in) gittikçe artan ölçüde toplumun diğer unsurlarının haklarına ve iktidarlarına (power)” karşı bir saldırı içinde olduklarını bu saldırının hem dikey düzlemde merkezi iktidarın alanı ile hem de yatay düzlemde, bölgesel ve mahalli otoritelerle ilgili olduğunu dile getirmektedir(Zakaria, 1999: 47).

Günümüzde artık “demokrasinin ciddi ve saygın bir alternatifi yoktur; demokrasi modernitenin modern kıyafetidir”(Zakaria, 1999: 55). İşte bu noktada, günümüzün efsunlu kavramlarından biri haline gelmiş olan demokrasinin söz konusu efsunu hak edebilmesi için demokrasinin seçim mekanizmasından daha geniş bir içeriğe sahip olabilmesi için gerekli mekanizmaların kurulması önem arz etmektedir. Demokrasinin daha geniş kitlelerin gerçek anlamda katılımına konu olması için yerel demokrasi ve onun araçları önem kazanmaktadır.

Yerel Demokrasi

Küreselleşmenin etkileri ile birlikte günümüzde yerelleşme taleplerinin artması, âdem-i merkezileşmeyi ön plana çıkarmış ve yerelleşme, demokrasi ile bir anılır olmuştur. Tarihsel köken itibarıyla, yerelleşme ile demokrasi arasında kurulan bu birliktelik ilişkisi, Antik Yunan ve Roma’daki kent devleti pratiğine kadar uzanmaktadır. “Ortaçağ kentleri, genelde Antikçağ ve Erken Ortaçağ kentlerinin ardılları olmuştur”(Bakır, Ülgen, 2009: 127). Bu pratiğin yanı sıra, ulusal düzeyin henüz ön plana çıkmadığı bir yerellikler dönemi (Dubby, 1990: 11) olan ortaçağ Avrupa’sında sistemin netlik kazanmaya başladığı ileri ortaçağ dönemindeki komün yönetimlerinin de dikkate alınması gerekir. “Komünü ortaya çıkaran gelişmelerin başında ticaretin canlanması gelir”(Pustu, 2006: 138). Avrupa’da 11. yüzyıldan itibaren ticaretin canlanması ile birlikte şekillenmeye başlayan komünler, 16. yüzyıldan itibaren, mutlak monarşilerin yükselişi ile beraber merkezi denetimlerin etki ve denetimi altına girmiş ve aşağı yukarı 19. yüzyıla kadar da işlevsiz kalmışlardır(Miller,Coleman, Connolly, 1995: 174-175).

19. yüzyıldan itibaren ise, Sanayi devriminin etkisiyle özellikle İngiltere’de komünler tekrar önem kazanmaya başlamıştır. Sanayi devriminin ihtiyaç duyduğu üretici güçlerin köylerden temin edilmesi neticesinde, kırsaldan

kentlere doğru hızlı bir göç süreci yaşanmış ve büyük sanayi kentleri ortaya çıkmıştır. Kentleşmede yaşanan bu gelişme neticesinde, kentin yönetilmesinde vatandaş olarak kentliler etkili olmaya başlamıştır. 19. yüzyıldan itibaren ortaya çıkan bu kentlerin pek çok demokratik işlev ile donatıldığını söylemek mümkündür. “Köy kültüründen kentsel uygarlığa geçiş, demokrasiye uzanan, soyut/toplumsal sürecin temellerini atmıştır.... Kentlerde ortaya çıkan demokrasi düşüncesi ile özgürlüğün öncüleri de belirginleşmeye başlamıştır”(Mutlu/Yücel Batmaz, 2013: 33, 35). Siyasal toplumsallaşmanın önemsenmesi, biat ve itaat kültürü yerine “birey” olma bilinci ile hak sorumluluk düşüncesinin gelişmesi, sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi, “kentli insana özgü tutum ve davranışlar” olarak karşımıza çıkmaktadır(Mutlu/Yücel Batmaz, 2013: 53).

Günümüzde yerel yönetimler, ulus-devletlerin büyük ulusal düzeyleri yanında yerel yönetimlerin coğrafi ve sosyal yakınlık sağlayıcı yerel düzeyi ile gerçek bir seçme sürecine imkan tanımak suretiyle, halkın yönetime katılmasını sağlayan, en etkili birim niteliği taşımaktadır (Çitçi, 1996: 6). Yerel yönetimlerin demokrasinin pratik hayatta sağladığı işlevselliğin bir boyutunu, ulusal düzey karşısında sağladığı coğrafi ve sosyal yakınlık oluşturuyorsa, bir başka boyutunu da hesap verebilirlik oluşturmaktadır. Çünkü coğrafi ve sosyal yakınlığın bir neticesi olarak, seçmene karşı hesap verme sorumluluğu, yerel yönetimlerde daha etkin bir biçimde gerçekleşmektedir(Yaylı, Pustu,2008: 133). “Yerel yönetimler, yönetime katılım, hizmetlerde etkinlik, demokratik uygulamalar, özgürlük gibi demokrasinin pek çok değerinin hayata geçirildiği mekânlar olarak, toplumun demokratikleşmesine önemli katkılar sağladıkları için... yerel demokrasiler olarak adlandırılır”(Pustu, 2005: 127).

Aslında yerel düzeyde demokrasinin sağlanması, ulusal düzeyden bağımsız değildir. Dolayısıyla yerel yönetimler, “demokrasi gelenek ve kültürünün oluşturulmasına, kentine, kentli haklarına sahip, bununla ilgili davranış ve eylemlerde bulunacak bir biçimde bilinç ve duyarlılık kazanmış bireylerin yetişmesi”ne (Koçak,2009:138) katkıda bulunmak suretiyle, yerel düzeyin yanı sıra, ulusal düzeyde de demokratikleşmenin önünü açmaktadır.

Ancak söz konusu demokrasi kültürünün, siyasal uzlaşmanın ve haklarının bilincinde olan yurttaş profilinin yerel yönetimlerde gelişebilmesi için yerel yönetimlerin, bu amaca yönelik araçlarla donatılması gerekmektedir. Kent Konseyleri, bu türden bir zeminin hazırlanması bağlamında, yerel yönetimlerin kullanabileceği etkin bir araç olabilir.

Kent Konseyleri ve Demokrasi

5393 sayılı Belediye Kanununun 76. maddesi uyarınca kent konseyleri işlevleri esasında tanımlanmıştır. Buna göre kent konseyleri, “kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye” çalışan birimler olarak ifade edilmiştir. (Belediye Kanunu, R.G., 13/07/2005, Sayı:25874, m.76) Kent konseyinin çalışma usul ve esasları, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Söz konusu yönetmelikle kent konseyi; “Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetim mekanizmaları” olarak tanımlanmıştır. Aynı madde içerisinde kent konseyinde yer alması gereken Meclisler ve çalışma grupları da tanımlanmıştır. Buna göre meclisler ve çalışma grupları, “Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplu kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları” ifade etmektedir. (Kent Konseyi Yönetmeliği, R.G.,08.10.2006, Sayı:26313, m.4) Yönetmeliğe göre, belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını takip eden üç ay içinde, belediye başkanının

çağrısı ile kent konseyinin kurulması, kanuni bir zorunluluktur. (Kent Konseyi Yönetmeliği, R.G.,08.10.2006, Sayı:26313, m.5)

Kent Konseyi üyeleri; mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi, belediye başkanı veya temsilcisi, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, mahalle muhtarları, siyasi parti temsilcileri, üniversite temsilcileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernek ile vakıfların temsilcileri ve kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisinden oluşmaktadır. (Kent Konseyi Yönetmeliği, R.G., 08.10.2006, Sayı: 26313, m.8).

Söz konusu yönetmelikte 2009 tarihinde bir değişiklik yapılmıştır ancak değişikliğin kent konseyi anlayışının özünde değişiklik yaptığı söylenemez. (Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, R.G., 06.06.2009, Sayı:27250)

Öncelikli olarak kent konseylerinin belediyelerin bir birimi olmadığı ifade edilmesi gerekir (Erkul, 2015:31). Konseyler, “yönetimi tavandan tabana indirmeyi amaçlayan demokratik yapılanmalardır” (Demir, Yavaş, 2015: 127). Oluşturulan meclisler ve çalışma grupları ile kent konseyleri, “çalışmalarının tabana yayılması ve katılımın artırılması bakımından büyük önem taşımakta”(Mutlu/Yücel Batmaz, 2013: 231), “ideal bir demokrasinin de yönetimini oluşturmaktadır(Demir, Yavaş, 2015: 137).

Ayrıca kent konseyinin hemşehrilik ruhu oluşturma hedefi, demokrasi için gereken uzlaşma ve yurttaşlık kültürünün zeminini oluşturmaktadır.” sağlıklı bir demokrasi, çok büyük ölçüde yurttaşlık kültürünün oluşmasına, gelişmesine ve pekişmesine bağlıdır. Bunun için, halkın kendi kendini yönetme pratiğini edinmesi, kuralları ve değerleri içselleştirmesi zorunluluğu vardır”(Sarıbay, 2001: 17). “İşbirliği, he zaman demokrasinin temel taşlarından biri olmuştur. Demokrasi aktörleri, devlet politikasını bağlayıcı kararlar alırken gönüllü olarak bir bütün halinde hareket etmek, rekabet etmek için işbirliği yapmak zorundadır”(Schmitter, Karl, 1999: 10).

Kent Konseyleri, bu pratiğin gelişmesi ve gönüllüğün sağlanması bakımından etkili bir araçtır. Kısacası kanun ve yönetmelikte belirlenen hükümlerin bir hedef olarak demokratikleşmeyi işaret ettiği söylenebilir. İlgili mevzuata bakıldığında kent konseylerinin, teorik olarak, kentte yaşayan tüm kesimleri bir araya getirerek, hem sorunun tespiti hem de çözüm önerileri getirecek bir ortam sunmayı bu bağlamda katılımcı demokrasiyi hedeflediği söylenebilir. Bu teorinin pratiğe aktarılması ise ancak etkin bir uygulama ile söz konusu olacaktır.

Etimesgut Kent Konseyi Örneği

Etimesgut'taki Kent Konseyi, 5393 sayılı Belediye Kanununun ilgili maddesi, Kent Konseyi Yönetmeliği, ve Kent Konseyi Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğin yürürlüğe girmesinin ardından kurulmuştur. İlgili kanun, yönetmelik ve yönetmeliğin değişen hükümlerine göre hazırlanan Etimesgut "Kent Konseyi Çalışma ve Uygulama Yönergesi"ne göre:

"Etimesgut Kent Konseyi, kent hayatında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan, kent ve yaşam kalitesini geliştiren, bir toplu girişim ve bir yerel demokratikleşme ve kalkınma projesidir." Bu kapsamda kent konseyi "yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine daha fazla kesimin katılımını sağlamak, çalışmalarını denetleyebilmek, sosyal hukuk devleti anlayışına katkıda bulunmak ve Etimesgut'u dil, din, ırk, sınıf, cinsiyet ayrımı gözetmeden birlikte yönetmek, daha katılımcı, daha uygar bir yapı oluşturmak" amaçlarının taşımaktadır. Yönergede yer alan kent konseyi görevlerini, yerel demokrasi kapsamında ele aldığımızda konseyin şu görevleri ön plana çıkmaktadır;

- a. Kent sorunlarını demokratik bir biçimde tartışmak, katılımcı demokrasi ilkelerini yaşama geçirmek ve uzlaştırma kültürünü geliştirmek, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam biçiminin

- geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,
- b. Yerel yönetimlerde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik ilkelerini içeren yönetim anlayışını yaşam geçirmek, katkıda bulunmak,
 - c. Kent ile ilgili temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama, izleme ve karar alma süreçlerinde en geniş kitleyi katarak, tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasına katkı sağlamak
 - d. çok seslilik ilkeleri ışığında çözüm önerilerini yerel yönetimlere iletmek, uygulanmasını takip etmek ve Yürütme Kurulu'nu bu konuda yetkilendirmek
 - i. Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak
 - j. Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini artırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak..."

(www.etimesgutkentkonsyi.org/index.php?Pg=Kent-Konseyi-Calisma-Yonergesi)

Etimesgut Belediyesi'nin 2017 yılında belirlediği 16 maddelik 5 yıllık temel politika ve öncelikler arasında, Etimesgut halkının belediyenin "karar alma süreçlerine katılımını, demokrasinin gelenekselleşmesine ve gelişmesine katkı sağlayarak, her düzeydeki vatandaşımızın bilgi ve bilinç düzeyini artıracak KENT KONSEYİ çalışmaları"nın desteklenmesi politikası da yer almaktadır(2017 Yılı Bütçe Performans Programı, 2016: 51). Bu hedef doğrultusunda Etimesgut Kent Konseyi, faaliyetlerini ayrı bir birim olarak kurulan Kent Konseyi Binası'nda yürütmektedir. Bu bakımdan Etimesgut Belediyesi, ayrı bir binası olan ender belediyeler arasında yer almaktadır. Belediyenin faaliyetlerini yürütmek için ayrı ve modern bir bina kurmuş olması, konseylerinin kuruluş amacına uygun olarak çalışmak arzusunun bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Kent Konseyi Binasında, Bilgi Evi adında bir kütüphane, İnternet Evi ve Konferans Salonu bulunmaktadır. Etimesgut Kent Konseyi çerçevesinde 5 meclis, 33 mahalle temsilciliği, 20 ihtisas ve çalışma grubu oluşturulmuştur. Ayrıca 30 civarında sivil toplum kuruluşu, Etimesgut Kent Konseyi içerisinde temsil edilmektedir.

Çocuk Meclisi, Engelli Meclisi, Gençlik Meclisi, Kadın Meclisi ve Emekli Meclisi, Kent Konseyi çatısı altında toplanan meclisler arasında yer almaktadır. Söz konusu meclislerin her birinin yürütme kurulu bulunmaktadır.

Etimesgut Kent Konseyi Çocuk Meclisi, 7-14 yaş arasında bulunan ve Etimesgut'ta yaşayan çocuklar üzerine odaklanmıştır. Konsey, çocukların “problemlerini, taleplerini ifade etmelerini ve çözümünde aktif rol almalarını” hedeflemektedir. Çocukların, “özgür düşünen, sorgulayan, eleştiren ve kararlara inisiyatif olarak katılan bireyler olarak yetişmesine katkı” vermek ve bu amaçla, çocukların “şehir düzeyinde, ulusal ve uluslararası alanlarda temsil”i, konseyin bir diğer hedefi olarak belirlenmiştir. Konseyin, bu hedeflere ulaşmak için, “miting, form, açık-kapalı alan toplantıları, şölenler, kampanyalar, süreli, süresiz yayınlar ve benzeri faaliyetler”den yararlanabileceği, ayrıca Çocuk Meclisi’nin Belediye Meclisine tavsiye kararlar sunabileceği ifade edilmektedir. (<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Cocuk-Meclisi-Yurutme->)

Etimesgut Çocuk Meclisi Çalışma Grupları içerisinde;

- Müzik Halk Oyunları Grubu,
- Ulusal Bayram Kutlama Grubu,
- İzcilik Grubu yer almaktadır.

(<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Cocuk-Meclisi-calisma-Gruplari>)

Etimesgut Kent Konseyi Kadın Meclisi Çalışma Yönergesine göre, Kadın Meclisi “kent içinde yaşayan kadınların din, dil, ırk, sınıf, eğitim ve düşünce farkı gözetmeksizin ve her katman kadını temsil etmek üzere kurulan, kadının özgür, demokratik ve doğrudan katılımına dayanan Etimesgut kent konseyi çerçevesinde çalışan bir meclis” olarak tanımlanmaktadır. Etimesgut’ta yaşayan tüm kadınların üye olmasalar bile katılabilecekleri Etimesgut Kent Konseyi Kadın Meclisi’nin amaçları ise;

- a) Kadınların, toplumsal yaşamın üretim, iş, siyaset, kültür, sanat vb. alanlarında söz sahibi olması,

- b) Kent ve kadın sorunları ve sorumlulukları konusunda bilinçlenmesi, politikalar oluşturmaları,
- c) Kentsel yaşama katılma ve kente ait olma duygularının geliştirilmesi,
- d) Kadınların ihtiyaç ve sorunlarından yola çıkarak taleplerinin belirlenmesi,
- e) Çözümler ve projeler üretilmesinde aktif rol almalarının sağlanması,
- f) Projelerin yetkili birimlere ulaştırılması,
- g) Kadınların okuma yazma oranlarının artırılması,
- h) Kadınların karar alma mekanizmalarına katılımı,
- i) Kadın sağlığının iyileştirilmesi,
- j) Kadın nüfusunun eğitim, sağlık ve ekonomi alanlarında güçlenmesi,
- k) Kadınların eğitim ve gelir düzeyinin artması için AB. vs.hibe desteği için projeler hazırlamak.” olarak belirlenmiştir.
(<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Kadin-Meclisi-Calisma-Yonergesi>)

Etimesgut Kent Konseyi Kadın Meclisi içerisindeki Çalışma Grupları;

- Afet Çalışma Grubu,
- Sağlık Çalışma Grubu,
- Çevre Çalışma Grubu,
- Eğitim Çalışma Grubu,
- Turizm Çalışma Grubu,
- Kültür Sanat Çalışma Grubu,
- Kadın Hakları Çalışma Grubu,
- Kadın ve Şiddet Çalışma Grubu,
- Siyaset ve Kadın Çalışma Grubu şeklinde belirlenmiştir.

([http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-](http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Kadin-Meclisi-Calisma-Gruplari)

[Kadin-Meclisi-Calisma-Gruplari](http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Kadin-Meclisi-Calisma-Gruplari))

Etimesgut Kent Konseyi Gençlik Meclisi “yerel ve ulusal demokratikleşme sürecinde, gençlerin düşüncelerini açıkça söyleyebilmelerini, çözüm üretebilmelerini, karar alma mekanizmalarına aktif katılımlarını” sağlayan, “kendi sorunlarına sahip çıkmalarını özendiren, gönüllülük temelinde, kent konseyi bünyesinde yer alan organ” olarak tanımlanmakta ve Gençlik Meclisi’nin, “ulusal ölçekte

örgütlenmiş olan Ulusal Gençlik Parlamentosu ile iş birliği içerisinde örgütlenen demokratik bir oluşum” olduğu ifade edilmektedir. Şeffalık, temsil, gönüllülük, bireysel kapasite gelişimi, sosyal sorumluluk, çözümde ortaklık, aktif katılım, Etimesgut Kent Konseyi Gençlik Meclisi’nin ilkeleri olarak

belirlenmiştir. (<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Genclik-Meclisi-Calisma-Yonergesi>)

Kent Konseyi içinde yer alan Engelliler Meclisi’nin faaliyetleri; görme engelli çocuklara yönelik braille alfabesiyle eğitim, belediye bünyesinde bulunan yüzme havuzları ve spor tesislerinden ücretsiz yararlanma, konser, sergi, sempozyum, seminer programlarının düzenlenmesi, Kızılay Etimesgut Şube Başkanlığı tarafından hazırlanan yardım malzemelerinin ihtiyaç sahibi engellilere dağıtımı, etiSEM kursları kapsamında düzenlenen EKPS kursları, özel gün ve hafta kutlamaları, tören, davet, etkinlik vb. kutlamalara katılımın sağlanması, 200 adet Beyaz Baston dağıtımı kapsamında gerçekleştirilmiştir (Etimesgut Belediye Başkanlığı, 2016 Faaliyet Raporu, 2017:138)

Diğer Konsey çalışmalarına nazaran daha az aktif görünen Emekliler Meclisi Faaliyetleri ise, gezi, tavlama turnuvası, Yaşlı Bakım Evi ziyaretleri çerçevesinde kalmıştır (Etimesgut Belediye Başkanlığı, 2016 Faaliyet Raporu, 2017:138).

Konseylere çatısı altında toplanan tüm İhtisas Çalışma Grupları ise;

- Afetler ve Krizler Çalışma Grubu,
- Basın-Yayın Çalışma Grubu,
- Çevre Koruma Çalışma Grubu,
- Eğitim Çalışma Grubu,
- Sağlık Çalışma Grubu,
- Spor Çalışma Grubu,
- İmar Planı Çalışma Grubu,
- Esnaf ve Sanayi Çalışma Grubu,
- Tüketici Hakları Çalışma Grubu,
- Kültür Sanat Çalışma Grubu,
- Hukuk Çalışma Grubu,

- Kimsesiz Çocuklar Çalışma Grubu,
- Hayvan Hakları Çalışma Grubu,
- Trafik Sorunu Çalışma Grubu,
- İnsan Hakları Çalışma Grubu,
- Sanayici ve İşadamları Çalışma Grubu

şeklinde örgütlenmiştir

(<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Ihtisas-Calisma-Gruplari>HYPERLINK

"<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Ihtisas-Calisma-Gruplari&Ust=20>"&HYPERLINK

"<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Ihtisas-Calisma-Gruplari&Ust=20>"Ust=20).

Mahalle Çalışma Grupları, Etimesgut Kent Konseyi altında, 33 mahalleden oluşan temsilcilerden oluşmaktadır. Ahimesut, Alsancak, Altay, Atakent, Ayyıldız, Aşağıyurtçu, Bağlıca, Bahçekapı, Ballı Kuyumcu, Elvan, Eriyer, Eryaman, Etiler, Fatih Sultan Mehmet, Fevziye, Göksu, Güzelkent, İstasyon, Kazım Karabekir, Oğuzlar, Piyade, Süvari, Şehit Osman Avcı, Şehit Ali, Şeker, Şeyh Şamil, Topçu, Tunahan, Yapraklı, Yavuz selim, Yeşilova, Yukarı Yurtçu, 30 Ağustos mahalle muhtarlarından oluşan mahalle temsilcileri, Etimesgut Kent Konseyi içerisinde, mahallerinin yerel sorunlarını, taleplerini ve eleştirilerini, Etimesgut Belediyesi'ne iletme imkânına sahiptir. (<http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Mahalle-Calisma-Grubu&Ust=29>). Mahalle temsilcilikleri, yine sorunların, çözüm önerilerinin ve isteklerin yönetime ulaştırılmasında önemli bir işlev görmektedir. Bu sayede mahalle temsilcileri, mahallenin istek ve ihtiyaçlarını yerinde tespit ederek, çözüme katkıda bulunmaktadır 33 mahallenin muhtarlarından oluşan mahalle temsilcileri ile mahallelerin sorunları, ayrı ayrı oluşturulan mahalle çalışma grupları içinde ele alınmaktadır.. Bu gruplarda tartışılan yönetim sorunlarının raporlandığı ve bu raporların belediye tarafından dikkate alındığı ifade edilmektedir.

Konseyler atıcısı altında mesleki, teknik, sosyal ve kültürel gelişimi sağlamak amacıyla yürütülen kursları düzenleyen ve 9 merkezde kurulan etiSem kurslarından bir tanesi de, "etiSem Kent Konseyi Eğitim ve Kurs Merkezi"dir(Etimesgut Belediye Başkanlığı, 2016 Faaliyet Raporu, 2017: 140).

Etimesgut Kent Konseyi'nin bu kapsamdaki çalışmaları ise şöyledir:

- Bilgisayar Kullanımı ve Bilgisayar İşletmenliği Eğitimi
- Bilgisayar Destekli Grafik ve Tasarım
- Çeyiz Ürünleri Hazırlama Eğitimi
- İleri Kurs Çeyiz Ürünleri Hazırlama Eğitimi
- Uygulamalı İlk Yardım Temel İlkeleri Eğitimi,
- Deri ev ve Giyim Aksesuarları Hazırlama Eğitimi,
- Elde Kurdele İşi Eğitimi,
- İğne Oyası Eğitimi,
- Takı Tasarımı Eğitimi,
- Güzel Sanatlara Hazırlık Eğitimi,
- Bağlama Eğitimi,
- İleri Kurs Bağlama Eğitimi,
- Yağlı Boya Resim Eğitimi,
- İleri Kurs Yağlı Boya Resim Eğitimi,
- İşaret Dili Eğitimi,
- Drama Eğitimi,
- Çocuklar İçin İngilizce
- Çocuklar İçin Sanat ve Tasarım Uygulaması
- Klasik Gitar Eğitimi,
- Keman Eğitimi,
- Ney Eğitimi,
- Piyano Eğitimi,
- Türk Halk Müziği Repertuarı Eğitimi,
- İleri Kurs Türk Sanat Müziği Eğitimi,
- Ud Eğitimi,
- Halk Oyunları Eğitimi,
- Aşçı Yardımcısı Eğitimi,
- Aşçı Çırağı Eğitimi,
- İngilizce Eğitimi,
- Arapça Eğitimi,
- Fotoğraf Çekimi Eğitimi,

2017 rakamları itibariyle Etimesgut Kent konseyi'nin açtığı tüm bu kurslardan 1814 kişi yararlanmıştır(Etimesgut Belediye Başkanlığı, 2016 Faaliyet Raporu, 2017: 144).

Etimesgut Kent Konseyi bünyesinde oluşturulan, kadın, çocuk, gençlik, engelli ve emekli meclislerinde söz konusu kesimlerin sosyal hayata katılım düzeylerini ve yeteneklerini artırıcı faaliyetlerde bulunmaktadır. Bahsi geçen bu kesimler, geniş anlamda sosyal politikanın alanı içerisine giren gruplardır. Sosyal politika, Avrupa'da sanayi devrimi ile birlikte gelişen sosyal hareketliliğin, köyden kente göçün sebep olduğu, altyapı imkânları bakımından yetersiz kentlerde ortaya çıkan toplumsal huzursuzluğu giderme adına "toplumsal dengesizliğe ve yoksulluğa karşı daha sürdürülebilir bir toplumsal yaşam oluşturmayı hedeflemiştir"(Bozkır Serdar,2017: 1). "...sosyal kelimesi, hangi kelimenin önüne gelirse, bu kelimenin anlamına daha sıcak ve insani bir boyut kazandırır... 'karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma anlayışı ile birlikte hareket etme' ... 'toplum içinde zayıf olanı, güçsüz olanı koruma, onu muhtaçlıktan kurtarma amacı"'nı içerir. Sosyal kelimesi, bu anlamda "gelirin yeniden dağıtımı ile ilgilidir"(Alper, 2017: 208-209). Geniş anlamda sosyal politika kavramı, kapsamı içerisine, toplumda en zayıf ve korunması gereken halkalar bağlamında kadınları, çocukları, engellileri ve sosyal ve ekonomik hayattan soyutlanmış diğer kesimleri alır.

Siyasal alan, sosyal ve ekonomik alandaki gelişmelerden bağımsız değildir. Sosyal ve ekonomik alanlarda etkili olmayan, bu alanlar içinde yer almayan kesimlerin siyasi alanda temsili ve demokratik süreçler içerisinde yer alması, kâğıt üzerindeki hukuki korumadan ibaret kalır. İşte bu noktada, hukuki temsil hakkının, reel politikte gerçekliğe aktarılabilmesi için, ötekileştirilmiş kesimlerin, siyasi alanla eş zamanlı olarak, sosyal ve ekonomik alan içerisinde de söz sahibi olması gerekir. Sosyal politika kavramı, bir ideal olarak demokrasinin katılımcı bir boyut kazanması açısından bu noktada önem kazanmaktadır. Antik Yunan'dan günümüze, tarihsel süreç içerisinde, toplumsal sınıfların mücadeleleriyle şekillenen demokrasinin, katılımcı boyutunun gerçekleştirilerek, teorik ideal demokrasinin, pratik en uygulanabilir demokrasi modeline dönüşebilmesi için, ekonomik ve sosyal hayatın dışına itilerek ötekileştirilen kadın, çocuk, engelli, genç ve yaşlıların sistem dâhil

edilmesi gerekir. Demokrasi siyasi eşitliği kapsamakla birlikte, sosyal eşitlik, sosyal adalet sağlayıcı, ekonomik fırsatlar sunan bir işlev ve nitelikle donatılabildiği oranda ideal olana yaklaşabilir.

Bu noktada kent konseylerinin, meclisler adı altında topladığı kesimlerin, çalışma ve ihtisas grupları aracılığıyla sosyal ve ekonomik hayata katılımı sağlayıcı girişimleri, yerel demokrasinin pratiğe aktarılması anlamı taşımaktadır. Etimesgut Kent Konseyi'nce oluşturulan kadın, çocuk, gençlik, emekli ve yaşlı meclislerinin faaliyetlerini, bu bağlamda değerlendirmek gerekir. Konsey tarafından düzenlenen gezileri, sergileri, kursları, konferansları, meslek ve beceri kazandırıcı girişimleri bu faaliyetler arasında saymak mümkündür.

Ancak tekrar etmek gerekir ki meclislerin bu tür sosyal faaliyetleri, aslında siyasal hayattan bağımsız faaliyetler değildir. Ayrıca, konsey içerisindeki bu meclislerin faaliyetleri, sağladıkları sosyalleşme olanakları ile hemşerilik, dayanışma ve birlik duygusunu geliştirmek suretiyle aslında yerel demokrasinin ihtiyaç duyduğu hoşgörü ve uzlaşma kültürünün oluşturulmasına da katkıda bulunmaktadır. Demokrasi kültürünün, atomize bireylerin yoğunlaştığı ve uzlaşma kültürünün olmadığı bir ortamda gelişme imkânının güçlüğü göz önünde bulundurulunca, sosyalleşme ve toplumsal hayata katılma potansiyelindeki artışın, siyasal katılımın önünü açıcı bir potansiyeli de içinde barındırdığı söylenebilir. Öte yandan meclislerde düzenli olarak yapıldığı belirtilen toplantılarla, herkesimden yurттаş sorunlarını dile getirme imkânına da kavuşmaktadır. Böylece temsil edilen grupların sorunları ve sorunlara yönelik çözüm önerileri belediyeye iletilmektedir ki bu da yerel demokrasinin gereklerinden birisidir.

Sonuç olarak, Etimesgut Kent Konseyi'nin 10.000'i aşkın sayıda üyesi ile topluma geniş bir katılım imkanı sunmaktadır. Konsey, vatandaşların kent yönetimine doğrudan katıldıkları bir yönetim organı işlevi görmektedir. Çocuk, kadın, engelli, yaşlı, emekli meclisleri, ihtisas çalışma grupları, mahalle çalışma grupları, STK'ların hepsinin bir çatı altında toplanması, uzlaşma kültürünün sağlanmasına ve hemşerilik bilincinin yaratılmasına katkıda bulunarak, demokratik katılımın yerel düzeyde yaygınlaşması potansiyelini içinde barındırmaktadır.

Sonuç

Antik Yunan kökenli bir kelime olan ve kelime anlamı itibariyle halkın iktidarı anlamına gelen demokrasi kelimesi, ortaya çıktığı andan günümüze kadar gelen süreç içerisinde büyük bir gelişim ve dönüşüm geçirmiştir. Avrupa’da feodalitenin çözülme sürecine girmesi ve burjuvazinin gelişmesi ile birlikte 12. yüzyıldan itibaren kentlerin yeniden önem kazanmaya başlaması, demokrasinin Antik Yunan’dan sonra yeniden yeşermesinde etkili olmuştur. Önce burjuvaziden gelen yönetimde söz sahibi olmak isteği, ilerleyen dönemde daha geniş kesimlerin, parlamentolarda temsil hakkı bulunmayan sınıf ve katmanların isteğine dönüşmüştür. Sonuç itibariyle, Avrupa’da temel hak ve hürriyetlerin kabul edilmesi, siyasetin sekülerleşmesi ve genel oy hakkının kabul edilmesi neticesinde demokrasi günümüzdeki formuna kavuşmuştur.

Demokrasi efsunlu bir kelimedir. Kelimenin efsunu iktidar olgusunun efsunundan kaynaklanmaktadır. İktidara kimin sahip olduğu ya da olması gerektiği yönündeki sorular, yaşanan tüm mücadeleler neticesinde bu efsununun “halk” öznesine de bulaşmasını sağlamıştır. Ancak aslında halkın iktidarı anlamı taşıyan ve bir yönetim biçimi olan demokrasi, bu içeriğiyle günümüzde bir ideale göndermede bulunmaktadır.

İdeal demokrasinin gerçekliğe tüm çıplaklığıyla aktarılması “belki” mümkün değildir ancak, kurulacak bazı mekanizmalarla bu “ideal”e yaklaşmak mümkün olabilir. Demokrasinin ulus devlet ölçeğinde, yerel olanı da kapsamı ve yerel demokrasinin bahsi geçen mekanizmalarla donatılması, demokrasinin özünü oluşturan katılımın önünü açacaktır. Kent konseyleri, yerel demokrasinin bu katılımı sağlayıcı araçlarından birisini oluşturmaktadır.

5393 sayılı kanun ve ilgili kanun çerçevesinde hazırlanan yönetmeliğe göre, belediyelerde kent konseylerinin kurulması kanuni bir zorunluluktur. Bu kapsamda Etimesgut Belediyesi’nde de Kent Konseyi kurulmuş ve konseyin alt yapısını oluşturacak birimler, meclisler, ihtisas ve çalışma grupları, mahalle temsilcilikleri kurulmuştur.

Etimesgut Belediyesi'nin Kent Konseyi çalışmalarını daha çok meslek edindirme, bilgi geliştirme kursları, sergiler, şenlikler, yardımlar kapsamında yürüttüğü, bir sosyallik ve hemşehrilik, birlik ruhu oluşturma amacıyla olduğu gözlenmiştir. Etimesgut Kent Konseyi'nin söz konusu çalışmalarını, yerel demokrasinin gelişmesi anlamında şu iki noktada değerlendirmek mümkündür:

İlk olarak, konsey çatısı altında toplanan tüm meclis, ihtisas ve çalışma grupları ve mahalle temsilcilikleri, "demos"un "kratos"una uygun zemin hazırlamak bağlamında, bir uzlaşma kültürünün gelişmesine yardımcı olacak niteliktedir. Çünkü ideale yaklaştığı ölçüde çok sesliği içinde barındıran demokrasi, aynı zamanda bir tutunumu da kapsamak zorundadır. Şöyleki, Aristoteles'ten bu yana bir zoon politikon olarak tanımlanan insan ve insanın oluşturduğu toplum, soyut ve atomize bireyleri ifade etmemektedir. Eleştirinin, farklılığın, çok sesliliğin temsili için, bir uzlaşma kültürünün sağlanması şarttır. Burada söz konusu olan, uzlaşma kültürü adına "aynılığın" sağlanması değil, aksine toplum halinde birlikte yaşayabilmek için, sorunları tartışabilmek, çözüm önerileri sunabilmek için ortak bir hareket zemininin sağlanmasıdır.

İkinci olarak, konsey çatısı altında yapılan faaliyetler, her ne kadar daha çok sosyal ve kısmen ekonomik alanı ilişkilendiren sergi, gezi, kurslar, bilgi geliştirme faaliyetleri kapsamında kendisini ortaya koyuyor olsa da, bu sayılanlar aslında bizzatı siyasi katılımın yayılmasının önünü açıcı faaliyetlerdir. Çünkü siyasi katılma, bireylerin sosyal ve ekonomik alanlardaki etkinliğiyle doğru orantılı olarak gelişebilir. Bu bağlamda bir kısmı etiSEM tarafından gerçekleştirilen ve bireylerin ekonomik alanda daha etkin rol almalarını sağlayıcı kurslar ve diğer sosyal faaliyetler, bireylerin sosyal ve ekonomik gelişmesini artırıcı faaliyetler olarak değerlendirilebilir.

Sonuç olarak, Etimesgut Kent Konseyi'nin, yukarıda da ifade edilen siyasi uzlaşma, hoşgörü, kendi sorunlarına sahip çıkma bağlamında hemşehrilik bilinci oluşturma yönündeki girişimleri ve sosyal ve ekonomik alanlardaki katılımı artırıcı faaliyetleri ile yerel demokrasinin gelişmesinde, olumlu bir potansiyeli içinde barındırdığı söylenebilir.

Kaynaklar

- AĞAOĞULLARI, M. A. (2006). Ulus-Devlet ya da Halkın Egemenliği, İmge Kitabevi, Ankara.
- AKTAŞ, M. (2015) “Demokrasi Kavramına Eleştirel Bir Bakış”, Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.3, S.1, s.87-105.
- ALPER, Y. (2017) “Sosyal Güvenlik”, Sosyal Politika, Ed. Aysen Tokol, Yusuf Alper, Dora Basım Yayın, Bursa, s.208-250.
- BAKIR, A., ÜLGEN, P. (2009). “Geç Ortaçağlarda Avrupa’da Kent ve Kentsel Yaşam Hakkında Bir Değerlendirme”, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.7, S.2, s.127-142.
- BAYHAN, V. (2002). “Demokrasi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Engelleri: Patronaj ve Nepotizm”, C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, C.26, S.1, s.1-13.
- BOZKIR SERDAR, A. (2017). “Sosyal Politika Kavramı”, Sosyal Politika, Ed. Aysen Tokol, Yusuf Alper, Dora Basım Yayın, Bursa, s.1-7.
- ÇİTÇİ, O. (1996). “Temsil, Katılma ve Yerel Demokrasi”, Çağdaş Yerel Yönetimler, C.5, S.6, s.5-14.
- DAHL, R. (2010), Demokrasi Üzerine, Çev. Betül Kadioğlu, Phoenix, Ankara.
- DEMİR, K. A., YAVAŞ, H. (2015). “Katılımcı Kent Yönetimleri: Yerel Yönetişim Kapsamında Bir Değerlendirme”, II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, Bursa, s.127-146.
- DUBBY, G. (1990). Ortaçağ İnsanları ve Kültürü, Çev. Mehmet Ali Kılıçbay, İmge Kitabevi, Ankara.
- ERKUL, H. (2015). “Yasal Yönetişim Sorumluluk Açısından Kent Konseyleri”, II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı, Bursa, s.15-33.
- ETİMESGUT BELEDİYESİ 2016 FAALİYET RAPORU, Etimesgut Belediye Başkanlığı Stratejik Planlama Yayınları, Ankara, 2017.
- ETİMESGUT BELEDİYESİ 2017 YILI BÜTÇE PERFORMANS PROGRAMI, Etimesgut Belediye Başkanlığı Stratejik Planlama Yayınları, Ankara, 2016.
- GÖZE, A. (2005). Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, Beta, İstanbul.
- GÜNGÖR, F., UĞURLU, M. (1997). “İngiliz Yoksul Yasaları: Paternalizm, Piyasa ya da Sosyal Devlet”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Gelişme ve Toplum Araştırmaları Merkezi, Tartışma Metinleri, Ankara, http://www.politics.ankara.edu.tr/tartisma_metinleri.php (26.02.2018)
- KIŞLALI, A. T. (1993), Siyasal Çatışma ve Uzlaşma, İmge Kitabevi, Ankara.
- KOÇAK, H. (2009). “Küreselleşme ve Yerelleşme Çağında Yerel Demokrasi ve Kentsel Yaşam”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.10, s.133-142.
- KOZAK, İ. E. (2012). “İşçi Sendikalarının Tarihi Gelişimi (İngiltere Örneği)”, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, s.63-81. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/9610> (20.02.2018)
- MILLER, D., COLEMAN, J., CONNOLLY, W., RYAN, A. (1995). Blackwell’in Siyasal Düşünce Ansiklopedisi II, Çev. Bülent Peker, Nevzat Kırac, Ümit Yayıncılık, Ankara.

- MUTLU, A., BATMAZ YÜCEL, N. (2013). Türkiye’de Kent Hakkı, Orion Kitabevi, Ankara.
- PUSTU, Y. (2006). “Yerel Yönetimler ve Demokrasi”, Sayıştay Dergisi, S.57, s.121-134.
- PUSTU, Y. (2006). “Küreselleşme Sürecinde Kent ‘Antik Siteden Dünya Kentine”, Sayıştay Dergisi, S.60, s.129-151.
- ROUSSEAU, J. J. (1997). Toplum Anlaşması, Çev. Vedat Günyol, M.E.B., İstanbul.
- SARIBAY, A. Y. (2001). Türkiye’de Demokrasi ve Politik Partiler, Alfa, İstanbul.
- SARICA, M. (196). 100 Soruda Siyasi Düşünce Tarihi, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- SARTORİ, G. (1993). Demokrasi Teorisine Geri Dönüş, Çev. Tuncer Karamustafaoğlu, Mehmet Turhan, Türk Demokrasi Vakfı, Ankara.
- SCHMITTER, P. C., KARL, T.L. (1999). “Demokrasi Nedir, Ne Değildir”, Çev. Levent Gönenç, Sosyal ve Siyasal Teori, Ed. Atilla Yayla, Siyasal Kitabevi, Ankara, s.3-15.
- TANNENBAUM, D., SCHULTZ, D. (2015). Siyasi Düşünce Tarihi, Filozoflar ve Fikirleri, Çev. Fatih Demirci, Adres Yayınları, Ankara.
- YAYLI, H., PUSTU, Y. (2008). “Yerel Demokrasinin İlkeleri”, Karadeniz Araştırmaları, S.16, s.133-153.
- ZAKARİA, F.(1999). “İliberal Demokrasilerin Yükselişi”, Çev. Atilla Yayla, Sosyal ve Siyasal Teori, Ed. Atilla Yayla, Siyasal Kitabevi, Ankara, s.41-57.
- www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf (02.03.2018)
- www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006710/20061008-5.htm (02.03.2018)
- www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090606-9.htm (02.03.2018) (
- www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Kent-Konseyi-Calisma-Yonergesi (16.02.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Cocuk-Meclisi-Yurutme-Kurulu> (16.02.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Kadin-Meclisi-Calisma-Yonergesi> (16.02.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Kadin-Meclisi-Calisma-Gruplari> (14.02.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Ihtisas-Calisma-Gruplari&Ust=20> (02.03.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Mahalle-Calisma-Grubu&Ust=29> (02.03.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Cocuk-Meclisi-Yurutme-> (02.03.2018)
- <http://www.etimesgutkentkonseyi.org/index.php?Pg=Meclisler-Genclik-Meclisi-Calisma-Yonergesi> (02.03.2018)